

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak **torek** in **petek**. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron za pol leta 4 krone, za četrto leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Nemška nestrpnost in slovanski dijaki v Gradcu.

Razmere na graških visokih šolah postajajo za nas Slovence od leta do leta neznosnejše. Zavrelo je zadnji čas po vsej nemški Avstriji, ker se je eni narodnosti dala trohica pravice. Dogodki v Inomostu so našli odmev tudi v Gradcu. In zopet smo morali Slovani čutiti, da nismo na državnih zavodih enakopravni z Nemci, da nas smatrajo le za brezpravne goste. Na predrzno zahtevo nemških buršev je odstranil rektor tehnike vse nenemške deske, na katerih so objavljala društva svoja oznanila. In zgodilo se je pretečeni pondeljek po slovesni inavguraciji rektorjevi na tehniki, da so nemški dijaki z brutalno silo vrgli iz tehnike pet slovenskih dijakov, ker so se pogovarjali v svojem materinem jeziku. Nemški burši so imeli „poguma“ dovolj — bilo jih je komaj 200 — da so se lotili petorice slovenskih dijakov!

Še tisti dan so sklicala slov. akad. društva zborovanje na univerzi.

Kot prvi govornik je nastopil cand. phil. J. Masten; najprej je omenjal izgrede v Inomostu, katere je povzročila nemška nestrpnost.

„Nemirno dijaško valovanje je zaseglo tudi našo univerzo. Naši nemški „kolegi“ niso vedeli v svojem oholem šovinizmu storiti nič boljšega kakor zahtevati, da odstranita rektorja obeh visokih šol deske za nabitke vseh nenemških društev. Temu akademikov nevrednemu pritisku se je vdal rektor tehnike. — Tovariši, do sedaj smo hodili zakonito pot v resnem spoznanju, da ne vidimo naloge slovanskega dijaštva v izzivanju burnih demonstracij in pretepov, katere prepuščamo populični druhalji, ampak da se hočemo tukaj usposobiti za svojo življenjsko nalogo, da stojimo neomajeno na braniku domovine. Hodimo tudi v prihodnjih dnevih, ki bi utegnili biti viharji, pot zakonitosti.“

Slednjič je predlagal resolucijo, v kateri protestira slovansko dijaštvo, zbrano na graški univerzi odločno proti vsakemu kršenju svojih pravic, v prvi vrsti proti odredbi rektorja tehnične visoke šole, vsled katere so se odstranile deske vseh nenemških društev. Predlagana resolucija se je sprejela enoglasno.

Po daljšem označenju dogodkov na tehniki se je sprejel sledeči protest:

„Slovansko dijaštvo, zbrano na graški univerzi dne 7. novembra 1904 protestira ogorčeno proti nastopu nemških dijakov, kateri so danes vrgli iz tehnike nekaj slovenskih dijakov, ki so govorili v materinskem jeziku, ter opozarja visoki profesorski zbor tehn. visoke šole, da poskrbi za osebno varnost slovanskega dijaštva.“

Nato predlaga v imenu vseučiliškega odseka phil. J. Masten sledeči peticiji:

A. Na univerzi zbrano slovansko akademsko dijaštvo se obrača na sl. akad. senat, da mu izvoli vrniti stare pravice glede prilepljenja oznanil na društvenih deskah samo v njegovem materinskem jeziku.

B. Na univerzi zbrano slovansko dijaštvo graških visokih šol se obrača na visoki profesorski zbor tehn. visoke šole, da mu dovoli prilepljenje oznanil na društvenih deskah v njegovem materinem jeziku.

Končno nastopi phil. Janc v zadevi slovenskega vseučilišča. V kratkih, a jedrnatih besedah poudarja potrebo slovenskega vseučilišča, katero zahteva ne le naše narodno, ampak tudi občevavstveno stališče. Edino le slovensko vseučilišče v Ljubljani, v središču slovenskega ozemlja, odgovarja našim kulturnim težnjam. V imenu vseučiliškega odseka predlaga govornik resolucijo za ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani.

Z velikim navdušenjem se je sprejela resolucija. Sklene se, da se pošlje naučnemu ministru ter da se pozovejo slovenski poslanci, naj store vse korake, ki so potrebni v realiziranje tega vprašanja.

Slovenski dijaki so slovesno in sijajno manifestirali za slovensko vseučilišče v Ljubljani. To našo manifestacijo so pozdravili ostali slovanski dijaki z odkritosrčnimi simpatijami. Zborovanje se je končalo z burnimi živijo klici. Odšli smo povsem mirno in dostojno iz dvorane, bilo nas je okoli 200. V avli nas je pričakovalo nemško dijaštvo. Z rektorjevim zagotovitvijo, da se nas ne bo izzivalo, smo šli skozi izzivajočo tolpo nemških buršev popolno mirno kakor smo poprej izjavili pod častno besedo, da pojdemo! Slovani smo držali besedo, Nemci pa ne. To so nemški vitezi, ki so hoteli demonstrirati pred češkimi služkinjami.

Za Gornjegrajski okraj.

Predlog poslanca dr. Iv. Dečka in tovarišev za zgradbo ceste od Lučskozi Podvolovlek do kranjske meje.

Okraj Gornjigrad je glede svojih cest v jako slabem položaju. Šele v zadnjem času sta temu nedostatku deželni zbor in c. kr. vlada posvečala primerno večjo pozornost in skrb, kakor to dokazuje zgradba ceste Ljubno-Luč-Solčava, in ker se zdi, da namerava c. kr. vlada in deželni odbor to cesto podaljšati do Logarjeve doline in jo zvezati s cesto v Železno kapljo na Koroškem. S tem bi bilo res za Gornjegrajski okraj mnogo storjenega, a za to ne sme biti stvar za vedno končana, temveč je morno potrebno, da se začeto delo nadaljuje in začne resno misliti na zgradbo neke druge ceste, ki bi bila za povzdigo prometa v Gornjegrajskem okraju silnega pomena. Ta cesta bi bila iz Luč skozi Podvolovlek do kranjske meje in dalje do Kamnika. Dolga bi bila na štajerskih tleh okoli 12 do 13 km in dalje čez kranjsko mejo do Žage, kjer bi se zvezala z okr. cesto Kamnik-Gornjigrad, blizu 6 km, skupaj torej 19 do 20 km. Zgradba te ceste bi bila morda najlažja v alpskih deželah, ker je klancev izredno malo.

LISTEK.

Venerine mreže.

Italijanski napisal Egisto Roggero.

Ko sem stal pred krasno vilo, kjer se je morala — kakor sem vedel — pripeljati vznešena, najkrasnejša naša prijateljica, je bilo nebo zelo potemnelo, in zdelo se mi je, kakor bi neizmerna teža padala s svinčenega neba na to samotno gosposko cesto in na cipresne gaje okoli letovišča.

Bilo mi je tesno pri srcu.

Še vedno je živo stala pred mojimi očmi žalostna podoba mojega nesrečnega prijatelja, ki je ginil v samoti in silni bedi. Mučili sta ga dve nesreči, prav tako bolešni za umetnika kakor za človeka: usihal mu je razum in davilo ga je neizprosno siromaštvo.

Dalgas, slikar-umetnik, se je bližal najžalostnejšemu koncu.

Neprestano je plaval pred mojimi očmi izraz njegovega umirajočega obličja, od bolešnih misli popolnoma izpremenjenimi potezami, in v ušesih mi je še vedno zvenel glas tega nesrečnika, tožčega in kriččega v divji blaznosti posled-

njega groznega boja za najbolj zaželeno, zdaj njemu popolnoma oddaljeno lažljivo sliko, tako popolnoma nepristopno njegovemu siromaštvu...

In stal sem tedaj ondi in trepetal, ali mi bo mogoče izvršiti, po čemer je tako goreče hrepenel.

Hotel je na vsak način, naj jo poiščem, naj govorim z njo in ji pripovedujem o njem...

Kdo ve? — mogoče je še zaupal v ljubezen te ženske.

Ali ni bil morda to samo poslednji blesk svitlobe, poslednji žar radosti njegove zašle mladosti, ki je razpadala?

In ali ni bila to prav tista žena — čudež stvarjenja, kraljica telesa in duha —, ki je z opojnostjo svojega poljuba vsekala poslednjo rano tej razvalini človeka in umetnika?

Ali ga ni strmoglavila tuja strast v to poslednjo ljubezen, ki je imela na sebi obenem nekaj starostnega in otročjega...?

In huda bolezen je bila to, grozno huda, ki ga je priklenila na posteljo tako nepremično, da je bil komaj podoben živemu človeku. Ginil je polagoma, kakor ugaša svetilka, v kateri dogoreva olje...

In vendar je obupani mladi mož, ležeč brez zavesti na svoji revni smrtni postelji, brez prestopa klical to opojno ženo, boginjo krasote in razkošja, goreč v strastnem hrepenenju po njej, dasi je stal že nad grobom...

Globoko sem se zamislil v te bolešne krike nesrečnega prijatelja, iz katerih so se vendar lesketale iskre mladostnega vzleta, pa moč mišljenja in hrepenenja po umetnosti.

Tedaj se je končno pojavil na cesti znani voz naše prijateljice.

Krasotica mi je v pozdrav pokimala z glavo in ukazala ustaviti voz.

Bila je zapeljivejša kakor sicer kdaj v črnih, elegantnih oblačilih, ki so še poviševala nepremagljivi čar njenega bajnega telesa.

„Kaj je?“ je vprašala kratko.

„Ubogi Dalgas!“ sem zaklical. „Na koncu je, na koncu, katerega ni mogoče odvrniti!“

In z nekoliko besedami sem ji naslikal ves njegov položaj, katerega sem imel še živo v mislih in v srcu.

Molče me je poslušala in po vsaki moji besedi ji je čelo postalo temnejše.

„Ubogi Dalgas!“ je šepetala z vzdihom, ko sem končal.

Južno od Luč, (520 m) leži krasna in rodovitna Podvolovleška dolina, skozi katero teče Lučenca. Cesta pojde najprej ob levi strani Lučence, čez katero bi morala dvakrat iti; zato je doslej prehod čez njo po zimi in ob povodnjih izključen. Med 5. in 6. km je bil potreben most čez potok na desni breg. Do Sv. Antona (648 m) bi se dvignil klanec v dolžini do 7 km le za 20%, odtod pa bi se stara cesta lahko zboljšala do sela Kunšpernik (777 m) in bi se k večjem pri treh ovinkih vzdignila za 7—8%. Od tu bi bilo treba nove ceste le kakih 3 km do primeroma malo odsekanega klanca pri kraju Kranjski rak (1033 m.) Pri tej zgradbi bi bilo komaj treba razstreljevati skale, ker je tu prikladna in suha obraščena zemlja razsutega pragerovja, kjer bi bilo treba samo posekati drevesa. Od klanca južno dalje bi bilo treba izpeljati cesto le še 3 km, za kar bi ne bilo nikakih težkoč.

V svrhu te nove ceste so se že vršile obravnave med štajerskim in kranjskim deželnim odborom, ki je bil takoj pripravljen, in ravnatoko cestni zastop v Kamniku. Leta 1901 je bila tudi že komisija na licu mesta, in se je o tem napravil zapisnik ter se izdelal načrt, ki pa kaže mnogo popolnoma nepotrebnih ovinkov. Stroški za to cesto bi bili na štajerski strani jako majhni, ker je občina Luče prostovoljno letos vzela v popravilo prvi del ceste do Sv. Antona in potem 400 m od Luč razstrelila pečevje, v dolžini 200 m; tako pridobljeni material pa porabila za škarpo, ki je bila potrebna na levi strani. Ta občina je tudi zgradila potrebni most med 5. in 6. km trdno in potrošila zato do 23. oktobra letos 3158 kron 50 vin., ter ima še plačati 900 kron, tako da bodo vsi stroški stali občino nad 4000 kron. Razen tega so vsi posestniki onih zemljišč, čez katere bi šla cesta, odstopili svet, ne da bi zahtevali kaj odškodnine.

Na kranjski strani bi bile pač večje težkoče, ker preprežajo strme skalne in vodne žile ono ozemlje ter se ob nalivih izlivajo hudourniki. Ali to ni nikaka ovira, ker so na kranjski strani vsi prizadeti faktorji za to novo zvezo in so pripravljeni vse žrtvovati ter ne zahtevajo zase nikake podpore od štajerske strani.

V prejšnjih časih ni bilo nove ceste tako potreba, ker je kmet sam doma poskrbel za to, česar je potreboval. Plavljenje lesa po Savini in Savi je poprej še donášalo dobiček, ker se vsled turškega slabega gospodarstva ni izvažal les iz Bosne v spodnje donavsko ozemlje. Po bosanski okupaciji pa in vsled zgradbe dobrih cest ter železnic v tej deželi je lesna trgovina v gornji Savinski dolini prejela silen udarec, tako da se izvoz proti izhodu več ne izplača. S tem pa je usahnil glavni virec dohodkov Gornjegrajskemu okraju, in mestu prejšnje imovitosti se je naselila beda in revščina v kmetske hiše. Kako žalostne so gospodarske razmere v tem okraju, dokazuje dejstvo, da se je samo iz tega okraja, ki ima po ljudskem štetju od leta 1890 okrog 15.394 prebivalcev, izselilo 3000 oseb. In kdo so izseljenci?

Sami delavci, možje in žene. Otroci, starčki in bolniki so ostali doma, zato pa ravno v tem okraju najbolj manjka delavcev.

To obubožanje, ti žalostni odnosi se bodo zboljšali le takrat, ako prebivalstvo v domovini dobi nov vir svojih dohodkov t. j., ako dobi novo ozemlje, kamor bo izvažalo svoje poljske in zlasti gozdne pridelke, katerih danes ne more prodati, ali pa le za prav nizko ceno. To pa se zgodi v veliki meri, ako dobi okraj boljšo zvezo s kakšno železnico, ker s tem bo okraj stopil v bližjo zvezo z važnimi tržišči, kakor sta Pulj in Trst. Z vožom do Ljubnega in postajo Rečica na Paki, odtod po dragi železnici do Celja in Trsta nikakor ni mogoče izvažati. Z zgradbo nove ceste pa bi bil izvoz do postaje v Kamniku mnogo bližji in lažji ter mnogo cenejši. Ob tej cesti, ki se ima graditi, pa stoje širni in lepi gozdovi, v katerih je les po mnenju izvedencev vreden poldrugi milijon kron.

To dejstvo utegne vse gospode poslance v njihovem lastnem interesu pregovoriti, da se zavzamejo za zgradbo te ceste in dovolijo primeren znesek.

Nova cesta bi promet v gornji Sav. dolini, zlasti v okolici Luč do Ljubnega, sploh v vseh stranskih dolinah, jako zvišala in oživila, uboštvo pa bi pojenjalo. Štajerski deželni odbor je sicer z dopisom 5. marca 1902, št. 1972 izjavil, da sedaj ni v stanu ta načrt natančneje pregledati, a ta izjava sedaj ne velja, ker so se razmere tako spremenile.

Zato stavimo predlog:

Deželni odbor se pooblasti, da v svrhu nove ceste od Luč v Gornjegrajskem okraju skozi Podvolovleško do kranjske meje, kjer naj se zveže s Kamnikom, določi poizvedbe, izgotovi načrte in proračun, stopi s kranjskim deželnim odborom, s prizadetimi posestniki, zlasti z gospodarjem graščine v Gornjem gradu, slednjič s c. kr. vlado radi primernih doneskov v dogovor in naj v prihodnjem zasedanju dežel. zbora stavi predlog glede zgradbe te ceste.

Gradec, dne 4. novembra 1904.

Podpisani vsi slov. dež. poslanci.

Ali so shodi občinskih županov (predstojnikov) potrebni?

Iz ptujskega okraja.

Lanskega leta so časniki poročali, da so imeli slovenski občinski predstojniki v Ormožu shod in posvetovanje. Bili so to župani le iz ormoškega sodnijskega okraja!

Meni se zdi, da je skupno posvetovanje občinskih predstojnikov celega sodnijskega okraja tako važna zadeva, da je dolžnost slovenskih časnikov, brigati se za celo stvar in jo priporočati v posnemanje drugim.

Mi v ptujskem okraju imamo mnogo županov, kateri svoji imenitni in težki nalogi nikakor niso

kos. Pisanje in računanje jim ne gre od rok! Ker sami tega ne morejo, morajo imeti tajnike ali pisarje.

Vse naše kmetske občine pa imajo le pičle letne dohodke. Vsled tega ne morejo plačevati tajnikov ali pisarjev, saj takih ne, kateri bi bili za tak posel sposobni. Naši predstojniki pomagajo si največkrat z zakotnimi pisarji najslabše vrste. Tem je le za zaslužek, pa nič zato, če se uraduje dobro ali slabo, počasi ali naglo, če se uraduje nemško ali slovensko.

Ker so taki zakotni pisarji po mišljenju skoro sami nemčurji, uradujejo namestu župana za občino le nemški. In ta nemščina je navadno kolobocija, da bi se je moral vsak krščen človek sramovati! Vsi uradniki, kateri dobivajo take dopise v roke, se smejiijo takim oslarijam!

Shod županov v Ormožu je povdarjal, da imajo slovenski župani za slovenske občine edinole slovensko uradovati. To je edino pravo načelo. Glede tega se ne sme delati nobena izjema. C. kr. glavarstvo, c. kr. okrajna sodnija, c. kr. davčni urad, vsi so za ljudstvo tu; uradniki teh oblastij in vseh drugih, bodisi pri c. kr. pošti, pri financah itd. morajo znati za nas Slovence naš jezik, kakor morajo znati za Nemce nemški jezik!

Da se po naših uradih naš jezik tako malo spoštuje, krivi so največ naši mlačni župani s zakotnimi pisarji. Teh se morajo naši župani otresti, upeljati povsodi slovensko uradovanje! Na županskih shodih bi dobili naši župani potreben poduk za uradovanje v našem materinem jeziku in za samostalno uradovanje. In če bi shodi županov vse župane spravili do tega, bil bi to velikanski napredek, lep dobiček!

Na shodih bi se mogli župani tudi razgovarjati o raznih vprašanjih, o katerih s svojimi pisarji ne morejo niti govoriti. Kolike težave delajo županstvu vprašanja o domovinski pravici, o pristojnosti, o plačilih za uboge bolnišnicam in hiralnicam! Koliko je županov, kateri po svoji nevednosti povzročijo ravno v tem oziru neznosne stroške! V župniji Sv. Barbare v Haložah se nahaja nesrečna občina, katera je pustila dva reveža v Varaždinu nekaj let stanovati in rediti, ker ni hotela njih domovinske pravice priznati! Sedaj mora ta občina nad 1500 kron stroškov plačati! Ali ni tako plačilo za občino največa nesreča? In vendar bi bil mogel župan in občinski odbor občino pred tem plačilom obvarovati, ako bi se bili dali podučiti! Če bi bil župan tako vprašanje sprožil na shodu županov, bi bil dobil pravo navodilo.

Jaz sem prepričan, da bi se občinski predstojniki morali shajati na posebnih shodih, se posvetovati med seboj in razgovarjati o vprašanjih, nanašajočih se na njih delokrog in poklic. Prosim, da tudi drugi povedo svoje mnenje glede skupnega posvetovanja županov po sodnijskih okrajih.

Bila je blede, in na božanskokrasnem njenem obličju se je v tem trenutku pojavila očitna žalost. Kako je bila krasna!

Kako je bila vredna tega ponosnega imena, katero so ji dali: Venera!

Nadaljeval sem:

„Umira . . . v največji zapuščenosti . . . v popolni bedi . . . v pomanjkanju vsega, prav vsega . . . razun svojega nezadovoljivega, žejnega hrepenenja . . .“

Napeto me je poslušala, ne da bi si upala spregovoriti besedo.

„ . . . za vami!“

Dvignila je glavo.

„Da, nikogar ne kliče, ničesar si ne želi, po nikomur ne hrepeni . . . samo po vami.“

„Ni mogoče“, je šepetala.

„Hoče vas videti . . . morebiti poslednjič. Premislite —!“

Zopet je vzdignila glavo.

„Pomislite, da vas je tako ljubil, da vam je žrtvoval poslednje bleske svoje mladosti in svojega uma . . .“

Ozrla se je name in rekla:

„To nič ne pomaga, ljubi prijatelj . . . ne morem.“

„Vi ste kruti!“

„Ne, nisem . . . bojim se pa —“.

„Ali se vam gabi?“

„Da, bojim se, čutim stud, strah, če hočete —“

In krasno njeno telo se je streslo, kakor bi bilo omedlelo vsled neprestanega ljubkanja.

Več nisem mogel spregovoriti besedice.

Videti je bila globoko zamišljena; za nekaj časa je naglo vprašala:

„Ali mu je res tako hudo?“

„Ah, ko bi ga le videli! — V popolni bedi leži . . . Pomagajmo mu — seveda previdno, ker je še ponosen, zelo ponosen, da ne veruje v svojo bedo.“

„Ah, poznam ga“, je pokimala z glavo.

Zamislila se je zopet za trenotek, nato pa rekla:

„Čujte — zvečer ne smete manjkati na naši današnji slavnosti. Nameravam namreč . . .“

„Pomagati Dalgasu?“

„Nu seveda. — Dotlej z Bogom! Na svidenje!“

In naša občudovanka mi je gorko stisnila desnico, ko se je kočija že premaknila. Gledal sem za njo, kako se je oddaljevala.

Krasna in nevarna!

In zopet mi je prišel na misel Dalgas na svojem revnem ležišču, kako jo kliče in plaka kakor slabotno dete . . .

* * *

Zabava elegantne družbe je postajala takorekoč ekscentrična.

Nekaka poželjiva gorečnost se je razširila po dvorani, valovala ter plula od mize k mizi, polna strastnega ognja. Njen dih je igral na vseh obličjih.

Luči so gorele na vseh straneh. Njihov žar se je razlival v gostih žarkih po mizah, polnih cvetlic, padajoč z mnogoročnatih svečnikov, lomil se od brušenih kristalnih lestencev in steklenic ter se odbijal od srebrne namizne oprave. Najsvetlejša pa je žarela iz oči očarujoče Venere.

Na sebi je imela še vedno črna oblačila. Rame je imela gole do ramen. Brezmadežna, božansko pravilna ramena z nežno beloto lilije, in tako neustavljivo zapeljive, da so častno varovale njeno ime, prejetu od grške boginje.

Iz vsega njenega pojava je žarela opojnost ljubezni, poljubov, mladosti, čar polno razvitih cvetov, razkošje pohotnega trenutka.

Črni, tesni telovnik je imela skrbno zapet čisto pod vratom.

Celjske in štaj. novice.

— **Obstrukcija v deželnem zboru štajerskem.** „Edinost“ piše: Slovenska manjšina v tem deželnem zboru je torej posegla po skrajnem parlamentarnem sredstvu, po obstrukciji. Kakor prijatelji parlamentarnega principa, kakor ljudje, ki vemo ceniti vrednost parlamentarne tribine, zlasti v taki državi kakor je naša, kjer si je birokracija znala ohraniti še toliko moči, mi gotovo nismo in ne moremo biti načelni prijatelji nenormalnih parlamentarnih odnošajev, ali na Štajerskem so deželnozborski mogotci nakopičili že toliko krivice in nasilja, da je mera v resnici do vrha polna in da je morala prekipeti tudi angeljska potrpežljivost Slovencev. Če se že parlamentarna institucija frivolno in brezvestno zlorablja v to, da se tretjini prebivalstva vzkračajo ekonomske koristi, da se tej tretjini neusmiljeno odrekajo kulturna sredstva, če se torej ta tretjina dežele v pravem pomenu besede bojkotira v vsakem pogledu od strani deželnega parlamenta: potem pa je umevno in ne more nikdo zameriti, ako hočejo zastopniki tlačenih in proganjenih dovesti od absurdum tako parlamentarno življenje. V tem smislu kličemo: Živela obstrukcija v deželnem zboru štajerskem in sledi naj ji drugačen deželni parlamentarizem!

— **Deželni zbor odgođen.** V sinočni seji je bila na vrsti zopet obravnava proračuna; obstrukcija slovenskih poslancev se je nadaljevala. Vlože devet preminjevalnih predlogov s poimenskimi glasovanji. Ravno je prečital posl. Roškar svoj prvi obstrukcijski predlog, tedaj se pa dvigne namestnik Clary in izjavi: „V imenu njegovega veličanstva naznanjam, da je deželni zbor odgođen.“ Velikansko vznemirjenje nastane nato pri Nemcih; Slovenci kličejo „dobro“. Dvorana se počasi izprazni.

— **„Narodna čitalnica“ v Celju** ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. K obilni udeležbi se vabijo gg. člani s pristavkom, da sklepa občni zbor veljavno, ako je navzoča vsaj tretjina celjskih udov.

— **„Celjsko pevsko društvo“** priredi v nedeljo, dne 20. t. m. svojo prvo gledališko predstavo v tej sezoni v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju. Uprizori se petdejska veseliga „Njen korporal“, ki je še od lani slavnemu občinstvu v veselem spominu. Ta burka so ponovi letos na izrecno željo naših gledaliških gostov, ker se krasno odlikuje po svoji zabavnosti in dovtipnosti. Naznanjamo to že danes in vabimo štajerske Slovence, da v lepem številu posetijo slovenski celjski hram muze Talije. Naj zažari s ponosom njen duh, naj zagore vam v burni radosti razvneti srca, bratje-rodoljubi!

— **Na „Martinov večer“** v nedeljo, dne 13. novembra t. l. vabi „Slov. del. podp. društvo“ v Celju, v svoje prostore. Pridite na veselje, pridite na Martinovo gos!

Množica snežnobelih mrež je objemala njen beli vrat kakor bele pene in njena rujava glava z bogatimi, kovinsko se lesketajočimi lasmi se je dvigala iz te svile kakor iz sneženih meglj.

Smehljala se je. In rožnate rame te duhapolne in občudovane žene so se svetile kakor slonovina v lesku neštevilnih svetilk.

Šampanjec je tekel v potokih; v dvorani se je razvila blaznost.

In v ti zmesi cvetov in dvignjenih, kipečih čaš, v zaplavi svetlobe in šumu in viru opojnosti je bila videti Venera res boginja, ognjišče cele te razposajene mladosti, ki je gorela in blaznela za njo . . .

„Vzemite vendar te mreže z vratu —“ je zaklical proseče Darvia, zelo bogat bankir, ki je že davno oboževal to boginjo.

Skrivnostno se je nasmehnila.

Fulvio, najslavitejši izmed mladih pesnikov, pošteno opit, se je opotekajoče vzdignil, približal se Veneri in dvignil pred njo svojo čašo:

„Na vaše zdravje, boginja, na vaše . . .“, je blebetal, „Vam napijam, za katero smo vsi pripravljeni umreti . . . vsi . . . umreti iz ljubezni . . . kakor Dalgas, slikar-umetnik!“

— **„Slovensko obrtno društvo v Celju“** naznanja tem potom, da obiščejo nekateri člani obrtno razstavo v Zagrebu, dne 26. in 27. t. m. Vabijo se vsi p. n. obrtniki, ki se nameravajo skupno udeležiti tega obiska, da se snidejo dne 26. t. m. ob 1. uri popoldne na kolodvoru na Zidanemmostu, od koder se potem skupno odpeljejo v Zagreb.

— **Celjski požarni brambi** so mestni očetje dovolili v zadnji seji 2000 kron, da si nakupi novih „šlahov“, ker so se stari že obrabili. No, pa res že niso rabo, to smo lahko videli pred letom, ko se je vršila v Celju ona znamenita slavnost mestnih „fajerberkarjev“. Kako so tedaj tlačili cevi v prazen vodnjak, da bi dobili vodo in gasili mestno hišo, kjer se je vnela nemškutarjem pamet, je še vsem dobro v spominu. Vode v vodnjaku ni bilo, le zelena žaba je zlezla v cev in ga zamašila. Čez leto dni so torej celjski „purgarji“ prišli na srečno misol, da bo treba novih cevi. Čudno, da so se spomnili tako zgodaj!

— **Nemški celjski komisi** so imeli v soboto zvečer prevažno in veleslavno zborovanje. Iz Hamburga je namreč prišel nekov možakar Gründahl, predsednik zveze nemškonacionalnih komijev. Ta imenitna zveza ima v „rajhu“ svoje podružnice, in Gründahl je mislil še avstrijske nemške trgovske pomočnike, kar jih je Arijecev, navdušiti zase. To se mu pa ni posrečilo, ker so ga v Gradcu, Mariboru in v soboto še v Celju vrgli na cesto. Seja nemških komisev se je vršila v Terschekovem hotelu na prav dramatičen način. Zbrali so se pomočniki, in Hamburgčan nastopi zmagovito, fino držeč desnico v telovnikovem žepu. Otvori zborovanje, in g. D. prosi besede. Hamburgčan pa ne sluti nič dobrega, ker je ta gospod pri podružnici trgovskega društva za alpske dežele, ter mu ne pusti govoriti. Prosi besedo drugič, prosi tretjič. Hamburgčan ostane mož jeklen. Tedaj pa g. D. izreče krilato besedo „Abzug“. In vsa dvorana je zagrmela, stoli so frčali po zraku, Hamburgčan pa pobere svoja kopita, in že je zunaj.

— Tako se je končala seja. Hamburgčan je šel in se zaklel, da ga ne bo več v Celje, kjer so pomočniki tako rabijatni. — To je slika iz kraljestva nemških komisev. Vsa stvar je za nas sicer brezpomembna, ali zabeležili smo to v večjo slavo naših nemčurjev.

— **Izgred v hotelu.** Dne 5. t. m. sta prišla živinski kupec Skomina in mesar Wretschko proti polnoči v enega celjskih hotelov. Ker sta bila možakarja precej vinjena, nista dala miru, in zato ju je blagajničarica opominjala, naj bosta mirna. Nak! Junak Skomina potegne samokres in ga pomeji proti blagajničarici: „Če hočem, ste v tem hipu mrtvi!“ Nato pa je vstopil stražnik in prijel silovitega kupca; ta pa je zelo močan človek, se branil na vso moč in butil stražarja v prsa, nakar priskočijo temu drugi gostje na pomoč. Medtem je prišel drug stražnik prvemu na pomoč, in oba sta odpeljala kupca na magistrat. Tu pa se je še enkrat iztrgal in zadal stražniku silovit udarec v obraz. Z veliko težavo so Skomino zve-

zali in deli v zapor. Izročili so ga okrožnemu sodišču.

— **„Stinkmühle“ ima elektriko.** To so hoteli gospodje, ki meljejo celjski smrad, pokazati svetu, zato so se pa v torek zvečer tako lušno igrali z lučkami, da je bilo kaj. Še v Celju je bilo svetlo, in tisti večer so naš gospod župan brali „cajtenge“ pri elektriki in jim ni bilo treba kar nič žgati svojo petrolejko. „Stinkmühlarji“ so menda hoteli pogledati k celjskim pekom, če imajo še kaj smradljive moke; v tovarni jo je baje toliko, in smrad tako strašan, da si delavci s pestmi maše nosnice. Govori se pa tudi, da so „stinkmühlarji“ posvetili v Majdičeve magacine, da bi videli, kako je kaj tam, in se nanačili moko delati. — Krožila pa je tudi vest, ki je prav verjetna, da so se „stinkmühlarji“ priporočali sv. Miklavžu in mu svetili v cerkvico nad mestom. Čez mesec bo njegov god, in takrat naj bi se jih usmilil ter jim dal mnogo odjemalcev, mnogo praznih vreč, da bodo imeli kam zašiti svoj smrad. Ko so se pa takole igračkali, so to opazili otročaji, in hopsasa, so prileteli na cesto, ki gre skozi Gaberje. Ker se je lepo videlo, so sedli in iz cestnega blata začeli gnesti stružice in pogačice. Gospodje iz „stinkmalna“ pa so to opazili in pogasili vse luči. Bali so se konkurence; ej takile paglavci so naviti! Začeli bi prodajati svoje blago, na, in smradljivi mlin bi imel nevarne tekmece.

— **Gospode „stinkmularje“** menda name ravajo naprositi Gaberčani, daj jim napeljejo v hiše elektriko, če je imajo tako preveč. S tem bi se jim nekoliko skazali hvaležne, ker so jih hoteli vse „fentati“ s svojim smradom. Pa ne vemo, če bo kaj! Moka jim ne gre v denar, zato bodo elektriko še rabili, ko bodo svetili v prazne žepe, da ne bo notri taka egiptovska tema.

— **Rdeče jagode** zore in cveto na celjskem Starem gradu. Prinesel nam jih je prijatelj, tako lepo izzorelih, zraven pa tudi stebelce s polno razvitim, belim cvetom. Cvetje in sad — tik pred zimo! Pravijo, da bo huda zima, no, dokler zore rdeče jagode, se je prav nič ne bojimo!

Petrovska pošta nemškutari. V nedeljo sem šel na petrovsko pošto po par dopisnic, zahtevam slovenski, a nekaka „dama“ mi da samonemške „Correspondenzkarte“. Rečem, naj mi dajo slovenskih, a kako se začudim, ko mi odgovori, da jih nima. Torej tako! V slovenskih Petrovčah, kjer so doma sami Slovenci, nimajo na pošti naših dopisnic! In mi Petrovčani naj trpimo, da se na tak zavraten način krađe slovenska čast naši vasi! Mi ne prosimo, temveč zahtevamo z vso odločnostjo: Dajte nam, kar nam gre! Ako so izvojevali v Celju, da je poštna uprava povsem uljudna s Slovenci in postrežljiva, menimo, da bo tudi nam to mogoče!

— **Iz Gotovelj.** Tukajšnje društvo „Kmetovalec“ je priredilo zadnjo nedeljo veselico, ki je prekrasno uspela. Malgajeva dvorana, v kateri je bil postavljen ličen gledališki oder, kojega so si Gotovljani nedavno nabavili, je bila natlačeno polna domačinov, dragih gostov iz Petrovč, Št. Petra,

Kakor bi bil mrzel prepil zavel med mizami, se je ohladilo v dvorani po grobnatih besedah pijanega pesnika. Po raztrganem Fulvijevem govoru je nastala globoka tišina.

Pred dušami vseh, v ognju šampanjca, se je v tem trenutku pojavila prikazen ubogega umetnika, borečega se s smrtjo. Nikdo se ni drznil spregovoriti.

Končno je vstala Venera. Bila je bleda, kakor bi bila oblita z brezbarvnim mesečnim svitom.

Visoko je dvignila penečo se čašo, obstala z nenavadnim, smehlajočim, trdnim pogledom na celi skupini mladih mož, izzivajoč jih takorekoč s svojo nepremagljivostjo in rekla:

— In jaz sprejemam Fulvijevo napitnico — in pijem na zdravje vaših mladih življenj!

In izpraznila je čašo do dna.

Nato je nadaljevala:

„A ne pozabljam tudi onega, ki umira za me . . .“

In potegnila je mreže z vratu ter se obrnila k bankirju:

„Za vas, Darvia, za tisoč frankov . . . Saj razumete?“

Vsi so nemo pritrdili.

Darvia je strastno zgrabil snežnobeke mreže, katere je vzela od tako idealno dovršenega krila, kakor krilo boginje iz starega sveta.

„Drugi tisoč za telovnik“ je zaklical markiz d' Alvi, mlad plemenitaš, ki je bil pri svojih tridesetih letih silno plešast.

Venera je z enakim smehlajem odpela svoj telovnik in ga pustila pasti na tla. Pokazala se je bela, v najčistejšem musselinu.

* * *

Zlato je frčalo v srebrno skledo, in Venera je odlagala kos za kosom svojih kakor sneg belih mrež, skozi katere je vedno natančneje prosvitala zapeljiva krasota in opojnost njenega telesa.

Kakor da je v trenutku edin buren, besneč val strasti, gorečnosti in radosti poplaval celo sobo. Venera je odlagala kos za kosom.

Pojavila se je veličastna in očarujoča postava, brez studa, enaka boginji. Knežnja pravice in krasote, kraljica mladosti in razkošja, vladarica sveta . . .

Pri nogah se ji je lesketala srebrna skleda, do vrha napolnjena z zlatom — za Dalgasa.

Vrbja in celo iz Žalca. Vrli tamburaši in tamburašnje iz Petrovc so udarjali jako precizno; dodali so mnogo točk, kojih ni bilo na vspehu. Hvala jim na njih požrtvovalnosti! Kadar bodo želeli Petrovčani naše podpore, prav radi jim bomo na uslugo. Odlikovali so se gotoveljski diletantje in diletantije. Da se kmečki fantje in dekleta izpopolne do tako dovršenega nastopa, tega bi se ne bili nadejali. To pot so se lotili izvirne tridejanske veseloigre „Na ogledih“. Vemo, da je uprizoritev te igre veljala nenavadno veliko truda in ne moremo se Vam, vrli igralci in igralke načuditi, da ste vse težkoče tako imenitno premagali. Igrati bi se bila imela še burka „Nemški ne znajo“, toda njeno uprizoritev je preskrbna vlada zadnji trenotek prepovedala ter nam je tedaj skalila ta nedolžen užitek. In gotoveljski mešani zbor! Pel je težke skladbe in divili smo lepim glasovom in krasnemu prednašanju. Umevno je, da je občinstvo vsled tako izborne „dušne paše“ postalo navdušeno in dobre volje. To navdušenje je prekipevalo v obfiki krepkih nagovorov; ob živahnih akordih mile slovenske godbe so se jeli sukati pari, nazadnje je pa nastala pravcata rusko-japonska vojna — s konfeti. Prireditelj tega krasnega večera je bil za probujo prebivalstva po Savinski dolini neumorno delavni predsednik našega „Kmetovalca“, naš dični g. Tone Goršek. Plačilo za Vaš trud in požrtvovalnost vam, g. Goršek, vašemu imenitnemu pevskeemu zboru ter vašim diletantom in diletantijam bodi vaš uspeh in naša srčna zahvala. „Mi gremo naprej —!“

— **Priden in dober sedlar** najde mnogo dela in zaslužka v Gornjesavinski dolini. Naselil naj bi se v Gornjegrajskem okraju, kjer ga kmetje prav zelo pogrešamo.

— **Brežičani** to se pravi, mestni očetje so tudi strašno jezni radi tega, ker se italijanski dijaki niso dali poklati od silovitih „buršev“. Sklicali so v ta namen dne 6. t. m. izvanredno sejo, v kateri so zložili krvav protest zoper ital. dijakke, ker so ti poslali nekaj krogelj v vrste nemških barab. Če pa kroglja brenči, se tirolski junak v beg spusti, in to še brežiške nemčurje strašno boli.

— **Obesil se je** v Brežicah dne 5. t. m. umetni ključar R. Wutt na svojem stanovanju. Zaklenil se je v svojo sobo, in ker ga tisti dan ni bilo nič na spregled, so vdrli sosedje v njegovo stanovanje, kjer so ga našli mrtvega na tleh. Obesil se je s telefonsko žico, privezano na žebelj. Ta se je utrgala, in padel je na tla. Živel je v slabih gmotnih razmerah.

— **Zopet ponarejeni bankovci.** Iz Brežic: Dne 31. m. m. je prišel posestnik J. Ogorevc iz Podgorja, obč. Pišce, k tukajšnji davkarji in hotel plačati z dvajsetkronskim bankovcem. Davčni uradnik R. Dolinšek pa je spoznal, da je bankovec ponarejen; zato so kmeta izročili okrajnemu sodišču. Pravi, da je dobil ponarejeni denar od nekega vinskega trgovca. Tudi tukajšnja pošta je isti dan prejela ponarejen dvajsetkronski bankovec. Po poizvedbah je več ponarejenega denarja v prometu.

— **Otrok je utonil** dne 5. t. m. zakonskima Val. in Jeri Smole v Črešnjici pri Slov. Bistrici. Padel je v zraven hiše stoječo mlakužo. Starši so pustili otroka, bil je deček, brez varstva.

— **V zakup** se odda dne 21. novembra 1904 ob 10. uri dopoldne pri c. kr. fin. okr. ravnateljstvu v Mariboru na javni dražbi užitinski davek na novo in staro vino, jabolčnik in meso za leto 1905 oziroma 1906 in 1907 v naslednjih okrajih: Št. Lovrenc nad Mar., Slivnica, Polskava, Poličane, Št. Lenart, Slov. gorice, Doberna, Vel. Pirešice, Št. Jurij ob juž. železnici, Braslovče, Laški trg, Sv. Duh v Ločah, Vitanje, Črna gora, Ormož — Mihovec in Št. Jurij ob Ščav. Poblizje se izve pri c. kr. fin. okr. ravnateljstvu v Mariboru ali pri domačem kontrolnem okrajnem vodstvu fin. straže.

— **Ornig in njegova šola.** Ptujski župan Ornig je torej prodrl s svojo trmasto in budalasto željo, da se ustanovi pripravljalni tečaj za nemško gimnazijo. Ta novi kurz je popolnoma nepotreben, kar se bo pokazalo kmalu! Ne zato, da bi se naši dijaki ne mogli priučiti nemščine, temveč ker vlada na ptujski gimnaziji zelena zavist in grdo sovraštvo napram Slovencem, so prazne šolske klopi. Ako ne smejo čitati dijaki

slovenskih knjig, ako se ne smejo med seboj pogovarjati slovenski, ako preže na nje od vseh strani nizki špijoni, da bi jih očrnili in jim škodovali, izgube naši fantje vsako veselje in skušajo prejkoslej izginiti iz ptujskega gnezda. Ako se profesorji norčujejo iz Slovencev, če jim ne teče nemški jezik tako gladko kakor rojenim Nemcem, ako profesorji z gorko škodoželjnostjo porabijo vsako malenkost, da delajo sitnosti slovenskim dijakom, gledajo ti na to, da pridejo čim dalje proč od ptujske, ljubeznive gimnazije. Ne, pripravljajni tečaj ti ne bo napolnil zavoda! In očka Ornig, kaj misli on, da so naši dijaki tako zabiti? Se moti! Če ima sam trdo bučo, bi naj zase ustanovil pripravljajni tečaj, če ne misli ostati samo pri svojih zemljah. Njemu je potreba še prav pridno se učiti, ako se boji blamaž! A očka Ornig imajo že prav trdo kožo! Če bi malo trgali hlače po šolskih klopih, bi vam pa vendar ne škodovalo; izpolnili so vam željo, da ustanove pripravljajni razred. Ta bo stal na pol prazen; torej očka, kar vi vzemite bukvice pod pazduho, pa hajd v solo! Naši fantje pa bodo študirali gimnazijo brez vas in vašega petega kolesa; a seveda druge, ne v Ptuj.

— **Sv. Anton v Slov. goricah.** V naši župniji imamo šest dijakov-gimnazijcev, ki so šli naravnost iz naše šole na gimnazijo in vsi so dosedaj napredovali, skoraj bi rekel, prav dobro! Čemu tedaj ptujška pripravnica? Za Orniga in njegove „lerpjebe“!

— **Sv. Jurij ob Ščavnici.** Naše bralno društvo je priredilo v nedeljo, dne 23. m. m. veselico s petjem, tamburanjem, deklamacijo, slavnostnim govorom ter gledališkima predstavama „Dve materi“ in „Doktor Hribar“. Vse točke vspeha so se obnesle vrlo dobro, za kar gre hvala društvenemu vodstvu, obema zvezama, dobro izvežbanemu pevskeemu in tamburaškemu zboru, spretnim diletantom in sploh vsem, ki so k uspehu pripomogli, bodisi gmotno ali pa moralno. Počastilo nas je obilo domačega občinstva in tudi mili gostje od Sv. Jurija v Slov. goricah, od Sv. Benedikta, od Sv. Petra pri Radgoni, od Kapele, od Sv. Križa itd. Tudi prosta zabava v gostilni g. Krefta je bila izborna. Vsem lepa hvala in na svidenje drugič!

— **Sv. Trojica v Slov. goricah.** Tukaj smo dobili letos novega slovenskega trgovca, piše se Fr. Kocuvan. Ta si je napravil pred par tedni slovenski napis, katerega je pa kmalu zmanjkalo. Čez noč so mu napis z blatom pomazali, zato ga je prebelil in postavil je nad vrata prejšnjo tablo s samim napisom Fr. Kocuvan. To je delo trojiških nemškutarjev, ki svojo omiko zajemajo iz „Štajerca“. Preteklo poletje so postavili pri sv. Trojici novo hišo za stanovanje nadučitelja. Stroški znašajo okoli 9000 kron. Imamo sedaj tri učitelje in eno učiteljico. — Letina je bila letos jako slaba v Slov. goricah vsed mokre zime in spomladi ter vsled velike suše poleti. Pač pa je sadja veliko da so ga težko spravili. Ljudje so mnogo sadja prodali in ga imajo še dosti za dom.

— **Veselica v Št. Ilju v Slov. goricah** se je zadnjo nedeljo prav dobro obnesla. Mnogo zabave in smeja je povzročila šaljiva trgatev. Marsikateri uzmovič je bil presenečen ter je moral pred strogim kadijem plačati veliko kazen. Ko je pri trgatvi bil velik hrušč in vrišč, je pri tomboli vse tiho gledalo na številke. Po tomboli se je razvila prosta zabava in bilo je res veselje se zabavati med vrliimi šentiljskimi Slovenci. Da, tu je pač zavednost še doma. Dobiček se bo obrnil v prid ubogim šentiljskim slovenskim otrokom. Tudi za dijaško kuhinjo v Mariboru se je nabrala precejšnja svota. Zahvalil se je vrlim Slovincem v slovenskem Port Arturu č. g. kaplan jareninski. Nepopisno navdušenje je zaorilo, ko je klical: Port Artur ne sme pasti in ne bo padel!

— **Požar.** Iz Radgone se poroča, da je 2. t. m. izbruhnil ogenj v mlinu J. Pölzla; najbrže so se vneli tečaji pri mlinskem kamnu. Ogenj je uničil mlin, vrtilni stroj in stiskalnico za olje. Škode je okrog 20.000 kron.

— **Demonstracije v Gradcu.** Zadnji dogodki v Inomestu ob priliki slovesne otvoritve pravne fakultete so našli seveda tudi v našem nemškem Gradcu „sijajen“ odmev. Težko, da, nemogoče bi bilo najti upravičenega povoda za te demonstracije, a še težje, mnogo težje je dostojno in primerno opisati vse te junaške slavne čine

graških demonstrantov. V nedeljo je bilo, proti večeru. In vitežki nemški študenti v rdečih in modrih čepicah so korakali na čelu „graškemu ljudstvu“ v sveti nemški navdušenosti pred laško restavracijo g. Simone, kjer se jim je slednjič posrečilo, da so po trudapolnem, občudovanja vrednem bombardiranju — pobili šipe na oknih. Tako se je maščevala junaška četa in izvršila junaški čin! A to ji še ni bilo dovolj. Spomnili so se študenti v svojih modrih buticah, da je na zidu nasproti kavarne „Union“ tabla, ki nosi napis „Italienische Restauration“. In hajd tja — — — In začeli so neusmiljeno udrihati s težkimi palicami po tej nedolžni tablici in tako ubrano, milodoneče so hajlali in tulili, da, če bi Japonci tako znali, bi že zdavnaj bil Port Artur padel. Ali tablica se je trdovratno ustavljala in le ni hotela dol, dokler se je ni usmilila policija in jo odstranila. Demonstrantje pa so odšli potolačeni in pomirjeni, in slava njihova je nevenljiva!

Deželni zbor štajerski.

Seja v torek, dne 8. novembra. Nadaljevala se je razprava o proračunu, nadaljevala pa se je tudi slovenska obstrukcija. Na vrsti je bila točka o prisilnih zavodih. Slovenci so vložili devet spreminjevalnih predlogov. Posl. Robič je reklamiral še en predlog. Glasovanje po imenih je trajalo eno uro. Slovenski predlogi so bili seveda odklonjeni. Deželni glavar je prekinil sejo do jutri. — Posl. dr. Dečko je predlagal reguliranje Voglajne. — Posl. Pfrimer je interpelliral namestnika zaradi slovenskega veronauka v Mariboru. — Novi lovski zakon je bil v odseku z vsemi predlogi in željami agrarcev sprejet.

Seja v sredo, dne 9. novembra. Dež. odbornik Robič izjavi naslednje: Imenom vseh slovenskih polancev imam čast izjaviti, da nimamo nič zoper način obravnave lovskega zakona, ki pride na vrsto v današnji večerni seji, že zato, ker že spočetka nismo nasprotovali gospodarskim predlogom. Mi nimamo torej nič zoper to, da pridejo tudi drugi gospodarski predlogi na vrsto v večerni seji, kar se tem lažje zgodi, ker bo obravnava lovskega zakona jako kratka. — Predlog, da se lovski zakon nujno obravnava v večerni seji, se vzprejme enoglasno.

Nato preide zbornica v razpravo proračuna, obstrukcija slovenskih poslancev se zopet začne. Vlože sedem preminjevalnih predlogov z poimen-skimi glasovanji, ki trajajo eno uro.

V večerni seji se obravnava lovski zakon. Posl. dr. Hrašovec poudarja, da Slovenci ne bodo ovirali, temveč pospeševali sprejem tega zakona, ker ima mnogo dobrih določb. Nekaj pa je manj ugodnih; pravna sodišča, ki jih hočejo upeljati, se bodo komaj obnesla, ker ne bo zato sposobnih mož. Govornik predlaga več sprememb, ki veljajo za Spod. Štajersko.

Poslanec dr. Ploj polemizuje z bar. Rokitskym ter poudarja, da so slovenski poslanci popolnoma edini s svojimi volilci, ter jim ni treba šele iskati priljubljenosti pri narodu. Slovenci so v vseh odsekih marljivo delovali.

Lovski zakon je bil z malimispremembami v celoti sprejet.

Koncem seje predlaga posl. dr. Ploj in tovariši, naj se izplača odškodnina onim posestnikom v spodnjem delu dežele, ki so vsled plazov trpeli škodo.

Društveno gibanje.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Grajski vasi** priredi dne 13. t. m., to je na Martinovo nedeljo veselico s šaljivo licitacijo Martinove gosi in drugih lepih reči pri gosp. I. Videmšku pri Sv. Rupertu z godbo. Vabimo vse prijatelje tega koristnega društva. Preostanek je namenjen za napravo brizgalnih cevi.

— **Št. Jurij ob juž. žel.** Zabavni odsek „Strelskega kluba“ priredi s sodelovanjem tamb. društva „Rifnik“ in dom. pevskega kvarteta v nedeljo, dne 13. t. m. v gostilni g. Al. Nend-na „Martinov večer“. Vsi prijatelji Martinove gosi se najvljudneje vabijo. Po večerji ples. Odbor.

— **Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo** zboruje dne 19. t. m. ob 1. uri popoldne v Šmarji.

— **Na Ptujsko goro** dne 20. novembra t. l. Bralno društvo priredi ta dan ob 5. uri popoldne v gostilni gospe Jagodič društveno veselico. Predstavljali se bodeta igri: „Jeza nad petelinom in kes“ in „Vaški skupuh“. Nastopi tudi govornik, domači mešan pevski zbor in tamburaši iz Haj-

dinja. — Na svidenje torej na Ptujski gori, dne 20. t. m. Najvljudneje vabi odbor.

— **Bralno in pevsko društvo „Maribor“** priredi v nedeljo, dne 13. t. m. družinski večer, h kateremu vabi vse cenjene člane ter prijatelje društva. Bogato sestavljen spored obeta storiti večer nad vse zabaven in vesel. Telegrafično je bil naprošen „Žane z Iblane“, da i on prisostvuje večeru ter zine kako pametno. Kot umetnik se bo predstavljajal na tem večeru „Mali Dvorak“ z izvajanjem težkih in lepih skladb na glasovirju. Petje bo pa oskrboval društveni mešani zbor. Začetek je ob 8. uri zvečer. Vstopnina 20 kr. — Torej na svidenje v nedeljo v „Narodnem domu“ v Mariboru. Zabavni odsek.

— **Akad. tehn. društvo „Triglav“** priredi dne 12. novembra 1904 svoje II. redno občno zborovanje v prostorih hotela „Zum Schimmel“ s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Poročilo odborovo. 3. Glavna poročila a) tajnikovo, b) blagajnikovo, c) knjižničarjevo, d) gospodarjevo. 4. Poročilo preglednikovo. 5. Poročilo sabljaškega kluba. 6. Volitev. 7. Slučajnosti.

Druge slovenske novice.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** naznanja, da je g. Jernej Bahovec v Ljubljani založil peresa v korist naše družbe, in da jih je že začel razpečavati. Zaklopnica vsebuje 144 peres in stane dve kroni. Naročajte jih, vse rodoljubne Slovenke in vsi zavedni Slovenci, da bo korist družbe tem večja.

„**Kamniški Sokol**“ se ustanovi v najkrajšem času. Pravila je deželna vlada že potrdila.

— **Grozen požar v Vremah na Notranjskem.** V noči od 30. na 31. preteklega meseca je ogenj vpepelil A. Magajni, posestniku v Dol. Vremah, vse gospodarsko poslopje. Ogenj je vzkipeł v par minutah s tako močjo, da je razsvetljeval dve do tri ure daleč naokrog dolino in hribe ter privabil na lice mesta množice ljudstva. V poslopju je zgorelo dvanajst glav živine, osem prešičev, 50 kokoši in čez 500 centov krme. Da se je ogenj tako razširil, je bil vzrok pomanjkanje vode, ker domači vodnjak je objel silni plamen v trenutku, in le vino, katero so izlivali v ogenj, je moglo rešiti hišno poslopje. Strahovito se je oglašala iz hleva poginjajoča živina. Prizor ne izgine iz spomina gledalcem. Škoda se ceni na 22.8000 K; pogorelec je bil zavarovan le za nizko svoto.

— **Vinski semenj.** Kakor lansko leto priredi krška občina tudi letošnjo jesen vinski semenj v Krškem in sicer prvo sredo po sv. Martinu, t. j. 16. novembra t. l. Točil in kupčijo sklepal bo vsak vinogradnik sam, ki naj v to svrhu prinese seboj eden ali več litrov svojega pridelka za poskušnjo. Semenj se prične ob devetih dopoldne v steklenem salonu na vrtu g. Gregoriča v Krškem. Istotam in istega dne bo ob osmih zjutraj deželni potovalni učitelj g. Fr. Gombač predaval o umnem kletarstvu. Tega predavanja se sme udeležiti vsakdo. Vljudno se prosi, da posetijo ta semenj zlasti gostilničarji in vinotrčci v mnogobrojnem številu, ker pride prav veliko vinogradnikov iz krškega okraja in Sp. Štajerske, ki prireso svoj izborni letošnji vinski pridelek na poskušnjo in na prodaj. Cene letošnjemu pridelku so prilično zmerne. Županstvo v Krškem.

— **Delo v bohinjskem predoru** naglo napreduje. V par mesecih bode predor končan. Precej dela pa bode še pri širokem kanalu sredi predora. V doslej dovršenem kanalu je voda silno močna. Padec te vodne moči nameravajo uporabiti za naprave električne luči v predoru, na postaji in v stanovanjih pred predorom.

— **Planinskega orla** je dne 30. oktobra na Črni gori v Bohinju ustrelil spreten lovec. Opazil je v jutru tri orle, ki so krožili nad prepadi bohinjskih gora. Zagledal je tudi tri divje kozličke begati od skale do skale. Mahoma kozlički obstoje na neki skali, upro se s prednjimi nogami ob skalo, zaženo obupen glas in se postavijo v bran orlu. Uname se hud boj. Stara kozla premagata orla in rešita kozličke. Lovca, ki je opazoval ta boj, z dvocevko ustrelil orla, ki pade v prepad. Dve uri je lovec lezel v prepad, kjer se je orel še vedno branil, da ga je moral s palico usmrtiti. Orel meri 2 metra 10 cm.

— **Slovenska umetnost.** Naš rojak, kipar Alojzij Progar v Celovcu, je v svojem ateljeju razstavil dva umotvora, ki vzbujata občno pozornost. To sta speči in bdeči lev, izklesana iz poroškega mramorja. Izdelana sta ta dva leva po

uzoru levov na grobu papeža Klemenca XIII. v Petrovi cerkvi v Rimu in tudi v isti velikosti. Namenjena sta za mavzolej umrlega grofa Somsicha v Kivadaru pri Pečuhu na Ogrskem.

— **V Istrskem deželnem zboru** vladajo tudi nezakonite razmere. Slovenski in hrvatski poslanci dne 9. t. m. niso prišli na sejo vsled novih krivic, ki jih vlada v zvezi z Italijani zadaje slovanskemu ljudstvu. Poprej je bila v tem dež. zboru navada, da je vladni zastopnik odgovarjal na slovanske interpelacije slovanski, a v predzadnji seji je odgovarjal samo italijanski.

Dopisi.

Na Gomilskem se je vršil dne 6. listopada shod hmeljarjev, katerega je priredilo „Hmeljarsko društvo v Žalcu“. Udeležba je bila dokaj številna. Navzoča sta bila tudi graščaka vitez Haupt iz Strošneka in baron Wittenbach iz Vranskega. Društveni tajnik g. nadučitelj Petriček je poročal o svojem poučnem potovanju po Češkem, Bavarskem, Vrttenberskem in po Alzaciji ter temeljito razkladal, kaj je tamkaj na polju hmeljarstva videl novega. Z vidnim zanimanjem so udeležniki sledili njegovi razpravi posebno še zaradi tega, ker je svoja izvajanja jako primerno razlagal. Posneli smo iz njegovega govora, da se hmeljarstvo naše doline v marsikaterem oziru lahko kosa s to panogo najbolj znamenitih hmeljerskih pokrajin. Gotovo pa se bode isto pospelo še na višjo stopinjo, ako bomo vpoštevali nasvete in migljaje podavateljeve. Govornik je žel za svojo razpravo od vseh strani burno pohvalo. Naposled se je še posebno zahvalil g. vitezu Hauptu, kateri se je osebno potrudil, da mu je izposloval nagrado od poljedelskega ministrstva ter mu na ta način omogočil to potovanje. Temu se je odzval g. vitez Haupt v slovenskem jeziku ter povdarjal, da je to storil jako rad, ker si je bil v svesti, da bode tako potovanje spričo požrtovalnosti in vnetosti g. društvenega tajnika rodilo obilo uspeha. Po zborovanju smo se zbrali pri kupici rujnega vinca ter se kaj prijetno zabavali. Pri tej priliki se je zahvalil g. župan Fr. Cukala gospodom za trud, želeč, da bi hmeljarsko društvo še tudi posihmal pri nas priredilo kako takovo poučno zborovanje.

Narodno-gosp. novice.

Redilna štupa za živino — sleparstvo.

Po časnikih, koledarjih in pratikah z velikanskim vriščem priporočajo redilno štupo za živino, zlasti za prašiče, in celo potujoči prodajalci ponujajo kmetom to blago kakor nekaj čudotvornega. Trdijo, da živina, ki uživa to štupo, izredno izvrstno uspeva in se redi in če je bolna, se ozdravi.

Ali ta štupa, ki se je na dan živini dá po par žlicic, more rediti? Ne! Živino redi samo dobra krma v zdravem hlevu. Kaj drugega trditi je bedasto. V redilnih stupah more le tisto rediti, kar je redilnega, in tega je v teh stupah tako bore malo, da ne hodi niti v poštev med redilnimi snovmi, ki jih živali že tako dobivajo v veliki množini v krmi.

Ali redilne štupe morejo bolno žival ozdraviti? Smešno! Vsaka bolezen zahteva drugo zdravilo, in ta mešanica, ki jo imenujejo redilno štupo, naj ozdravi vse bolezni! Če živina ne more jesti in ni vzrok kaka posebna bolezen, tedaj je vzrok živinorejec sam, ki ne ravna pravilno z živino in je ne krmi dobro; zato noben redilni prašek živine ne napravi bolj ješče, dokler živinorejec svojih pogreškov ne popravi.

Kaj pa je redilna štupa? Redilna štupa je zmes oglja, tuščične ali kake druge moke, klajnega apna, kuhinjske soli, Glauberjeve soli, rožičeve moke, zdrobljenega ovsa, zdrobljenih brinovih jagod, sladkih koreninic, janeža, koporca, encijana itd. — Edino moka v taki štupi je redilna, a te stane v štupi kg 2 K; in te pač kmetovalec v lekarni ne bo kupoval. Priporočljivo je klajno apno, ki stane kg 25 vin., in sol, ki stane 7 vin.; a v redilni štupi so ti dve snovi plačujeta po 2 K kg. Kaj pa drugo? Brinove jagode, janež, koprec, encijan itd. prav gotovo ne rede; res je, da včasih prebavljanje pospešujejo, dokler se jih želodec ne privadi, a priporočati, da bi se

te reči redno pokladale, je nezmisel, in jih vrh tega živinorejec lahko sam kupi za par vinarjev, če jih ne dobi zastonj.

Kako učinkuje redilna štupa? Edino, kar je glede učinka redilne štupe upoštevati poleg učinka klajnega apna, je neki brezpomemben vpliv na prebavljanje; to pa živinorejec bolje doseže z dobro postrežbo in s krmo ter s cenejšim polaganjem soli.

Komu koristi redilna štupa? Redilna štupa koristi samo izdelovalcem, ki z njo delajo ogromne in neopravičene dobičke.

Komu škoduje redilna štupa? Redilna štupa prav zelo škoduje kmetu-živinorejcu, ki si z njo nalaga popolnoma nepotrebne in znatne stroške.

Kdaj je prodaja redilne štupe poštena? Kadar izdelovalec, oziroma prodajalec prodaja to štupo le kot sredstvo, ki naj prebavljanje pospešuje, in sicer brez vseh nepotrebnih primesi, kakor moke, oglja itd. in za primerno ceno, ki je v razmerju s tržnimi cenami posameznih sestavin, recimo po 50 vin. kilogram. Takrat ne bo kaj oporekati, četudi je redno pokladanje takih prebavljenj pospešujočih zmesi v umni živinoreji smatrati za bedasto in nepotrebno.

Prodaja redilne štupe za živino kot redilno in splošno zdravilnosredstvo za ceno, ki je desetkrat previsoka, je sleparjenje neveščega kmeta-živinorejca. Pred tem svarimo gospodarje ter jih prosimo, da naj v tem smislu poučujejo manj razsodno občinstvo.

Književnost.

— **S. Gregorčič: Svetopisemska knjiga Job in psalm 118.** To svetopisemsko pesniško delo je pesnik dovršeno prevedel na slovenski jezik. Globoko se je zamislil v to duhovito, skrivnostno in težko knjigo. Jobova poezija je stara okolo 3000 let, in bilo je pač vredno truda, da se je slovenskemu narodu odkrila njena lepota po hebrejskem izvirniku. Mojstru, Goetheju, je Jobov uvod tako imponiral, da ga je posnemal v prologu k Faustu. Tudi lord Byron je nameraval zložiti sličnega Joba, a zdel se mu je preveličasten. Misli so vzvišene in plemenite, ton krepak, slog zvoneč in slikajoč; originalne so bujne slike in opisi narave, ker nam tu pesnik siplje neprenehoma iz svoje bogate, orientalske domišljije. — Knjigi je pridejan dr. Fr. Sedeja „Pojasnilni uvod v knjigo „Job“. — Slovenci sezite po krasnem prevodu svojega pesnika! Z naročevanjem in čitanjem pokaže narod, da razume svoje moke ter da jih je vreden. Čisti dobiček sta pisatelja velikodušno prepustila „Šolskemu domu“ v Gorici; zato se preplače hvaležno sprejemajo. Knjiga stane v platnu 2 kroni 70 vin., z zlato obrezo 3 krone 20 vin., po pošti 20 vin. več.

— **„Slavjanska Lira“**, album tamburaških koncertnih skladb II. del, izide v drugi polovici decembra t. l. v veliki četvorki ter prinese na 104 straneh 16 novih skladb. Vsebina bo jako zanimiva in krasna; med drugimi se objavijo skladbe: „Port Artur“, koračnica, Mandolinata iz „Stare pesmi“, „Marica“, valček, „Cvetlice iz bos-herceg. livad“, potpourri, „Ivka“, mazurka, „Slovanski plesi“ in druge. Album, ki ga izda g. H. O. Vogrič v Trstu, via Aquedotto št. 42, bo tiskan le v tolikih iztisih, kolikor bo naročnikov. Cena „Albuma“ znaša 8 kron brez poštne in jo sprejema do 20. novembra izdajatelj. Prva polovica naročnine naj se takoj plača, druga polovica, ko album izide. Za vezan album naj se pošlje 1 krona več. Dijaki dobé album po znižani ceni.

— **Zabavna knjižnica** za slovensko mladino. Urejuje in izdaja Anton Kosi, učitelj v Središču. XII. zvezek. Cena 30 vin. Natisnila „Katol. tiskarna“ v Ljubljani. Ta zbornik prinaša našim mladim ljudem obilo primernega zabavnega in poučnega berila, gospodarskih nasvetov, kratkočasnic itd. Kupite, ne bo vam žal!

— **Ljudska pesmarica** za nabožno petje v cerkvi, v šoli in doma. Priredil Fr. S. Spindler. Cena 60 vin. v mehki vezavi, 1 krono v platnu, 1 krono 40 vin. v šagrin. platnu z zlato obrezo. Založilo „Kat. tisk. društvo v Ljubljani“. Čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. V knjigi je nabejenih do 80 najlepših pesmi, prirejenih za ljudstvo. Lepo zbirko toplo priporočamo.

— **Tamburica**, hrvatski tamburaški zbornik je poučno zabavni list z glasbenimi prilogami za tamburaše. Z novim letom nastopi drugi letnik, in ob tej priliki opozarjamo na ta list, ki je izborna urejevan in prinaša mnogo gradiva. Izdaja ga J. Stjepušin v Sisku, Hrvatsko. Stane za vse leto 8 kron.

Politični pregled.

— **Pred otvoritvijo državnega zbora.** Finančni minister dr. Kosel je v ministrskem svetu že predložil proračun za leto 1905. Proračun bo zbornici predložen v prvi seji. — Vbornici bode vlada predložila tudi začasni proračun za šest mesecev. — V Pragi so včeraj zborovali zastopniki čeških radikalnih strank. O političnem položaju je govoril dr. Baxa. Izjavil je, da so zaradi dogodkov v Inomostu Italijani, zaradi dogodkov v Dalmaciji Hrvatje in zaradi Körberjevega potovanja v Galicijo Rusini nasprotni vladi. Največjo napako bi storili Čehi, ko bi pomagali vzdržati sedanjo zbornico. Izkušal bo prepričati merodajne češke politike, da ne bode prenehali z obstrukcijo. Klofač je rekel, da je položaj zadnje dni postal ugoden za Čeha. Politični samoumor bi bil, če se sedaj opusti obstrukcija. Sedaj je najugodnejši trenutek, ker se morajo rešiti nagodbene in trgovinske pogodbe. Moramo in bomo obstruirali, dokler ne bodo odobrene naše zahteve.

— **Dogodki v Inomostu** so odmevali tudi po Italiji. Iz Rima se poroča, da so iredentistična društva sklenila, da 15. t. m. skličejo protestni shod. Velike demonstracije so bile v Trstu. V Inomostu je mir. V tamošnjih vseučiliških krogih se govori, da namerava vlada preložiti italijansko fakulteto iz Inomosta v Trient.

— **Hrvatski deželni zbor** je bil v ponedeljek sklican k prvi seji v jesenskem zasedanju. Pričakuje se, da bode to zelo burno, ker hrvatski poslanci stranke prava nameravajo ostro prijeti mažarone radi novih velikih krivic, ki jih je vlada prizadela hrvatskemu narodu. Zlasti mislijo napasti hrvatskega ministra, ker ni zastopal hrvatskih vojnih zahtev.

— **Rusija za Črnogorec.** Te dni je priplul v pristan Hvar velik ruski parnik, ki je pripeljal črnogorskemu knezu Nikolu 40.000 pušk in revolverjev, več zabojev municije in en gorski top. Vse to je poslal knezu v dar ruski car.

— **Bolgarsko sobranje.** Sedanje zasedanje obeta biti zelo plodovito. Pred vsem pride na vrsto novi carinski tarif, ki je največjega pomena za bolgarsko industrijo, ki se je ravno sedaj začela tako lepa razvijati. Potem sledi proračun za leto 1905, ki bo izkazal večje potrebnosti kot letošnji, skoraj za 7 milijonov, od katerih dobi večino zopet vojni minister. Končno je še cela vrsta važnih zakonov, na katere je opozarjal knez Ferdinand v svojem prestolnem govoru.

— **Škandal v francoski zbornici.** V soboto je bila v francoskem parlamentu jako burna seja. Nacionalisti so očitali vojnemu ministru Andréju, da je uvedel frimasonom na ljubo v francoski armadi ostudno vohunstvo, ki je naperjeno proti častnikom, ki niso frimasonom po volji in ki so katoliškega prepričanja. Pri tej priliki skočil je nacionalist Syveton k ministru Andréju ter ga začel tako močno klofutati, da je padel André pod mizo. Ker ni hotel poslanec Syveton z lepa zapustiti zbornice, prišel je vanjo oddelek vojaštva, ki je Syvetona primoral, da je zapustil zbornico.

— **Volitev predsednika Združenih držav.** Teodor Roosevelt je zopet z veliko večino izvoljen predsednikom Združenih držav. Demokratski kandidat Parker ni bil izvoljen niti v svojem domačem okraju. V Chicagi so dobili socialni demokratje 45.000 glasov. Rooseveltova večina med volilci iznaša približno milijon glasov. Rooseveltov protikandidat Parker je takoj, ko je izvedel o izidu volitev, brzojavno čestital svojemu tekmeču, ki se je tudi zahvalil. Republikanci so z izidom volitev nad vse zadovoljni, ker je izid veliko boljši, kakor so pričakovali. — Nad 14 milijonov volilcev se je udeležilo volitve. Republikanski volilni odbor je izdal za volitve 3, demokratski pa 2 milijona dolarjev. Kadar bodo sklenili svoje račune tudi osrednji volilni odbori posameznih držav, se bodo zvišali stroški za volitve do 22 milijonov dolarjev. V Cripplecreeku in Colloardu so bile volitve jako burne. V Goldfieldu je republikanski pomočni šerif ustrelil dva demokratska načelnika volilne komisije, ker sta mu ukazala, naj zapusti volilni prostor. V Midwaju je republikanski pomočni šerif ustrelil demokratskega pomočnega šerifa. Predsednik Roosevelt je izdal oklic, v katerem se zahvaljuje za zaupanje ter izjavlja, da ne bo nikdar več nastopil kot kandidat za predsednika Zedinjenih držav. Z volitvijo Rooseveltovo je ameriško ljudstvo odobrilo truste, ki so izdali za volitve nad 5.000.000 dolarjev, a odobrilo tudi imperialistično politiko Rooseveltovo, ki hoče vzdržati Ameriko kot vevlast in pa razširiti seveda le zgolj v interesu trgovine ameriško posest. To je pa le mogoče, če razpolaga država z dobro armado in dobro mornarico.

Rusko-japonska vojna.

Na mandžurskem bojišču, kjer je že nastopila huda zima z grozovitim mrazom, snegom in točo, se pričakujejo v kratkem odločilni dogodki. Vsako uro se je nadejati, da se prične velika odločilna bitka. Reuterjev urad javlja iz glavnega ruskega taborišča: Ruski pionirji grade podze-

meljska stanovanja za armado. Rusi se pripravljajo da prezimijo v Mukdenu.

Iz Mukdena: Japonci grade na celi fronti močne utrdbe, ki so zavarovane z žičnatim bodečim omrežjem in z jarki. Nemirovič Dančenko poroča, da je v času od 12. do 22. oktobra 46 vlakov „Rdečega križa“ prepeljalo v Harbin 37.000 ranjenec.

Po poročilih iz Londona in Tokija je reka Hun, ki teče pred Mukdenom, že zamrznila.

„Rus“ poroča, da so Japonci 6. novembra začeli delno ofenzivo na rusko desno krilo, a njih napadi so bili odbiti. Nemirovič Dančenko trdi, da bo vojska trajala najmanj še eno leto.

Iz Londona poročajo, da se je Aleksejev vrnil v Peterburg poprej, kakor je bilo prvotno določeno.

Iz pred Port Arturja. Iz Tiencina se javlja: Japonci so s svojih novih pozicij uničili skladišče premoga pri Pejungšanu. Vse ruske utrdbe na suhi strani so v japonskih rokah. Notranje utrdbe so Japonci osvojili s pomočjo okopov in min. For Erlungšan je padel po opetovanih brezuspešnih napadih. S te točke lahko general Nogi obstreljuje vse ruske utrdbe. Bombardma se od 2. t. m. neprestano nadaljuje. Vsi fori so že več ali manj poškodovani. Rusi so se pri Liaotieshanu močno utrdili in na utrdbe spravili deset težkih topov z vojnih ladij.

Vse vznemirjujoče vesti iz Port Arturja so silno pretirane. Iz japonskega uradnega poročila je namreč razvidno, da še Japonci niso osvojili niti enega notranjega fora. Sicer pravi japonsko poročilo, da je general Ihinobo zavzel med Panlungšanom in Tokiošanom se nahajajoči for, ki pa ne zasluži tega imena, kar je razvidno iz dejstva, da so Japonci v njem našli samo pet topov. Ako bi ta for spadal zares k notranjim utrdbam, bi bil pač veliko silnejše oborožen. Ta for je torej navadna začasna utrdba, kakršnih je še več zunaj prave trdnjave.

Tudi izredno junaški frontalni napadi Japoncev niso mogli izvozjevati padca Port Arturja. Ti navali so stali Japonce ogromnih izgub. Dokler imajo Rusi v rokah Erlungšan, se Japoncem nikdar ne posreži zavzeti Port Arturja.

Po vestih iz Londona so javna poslopja v Port Arturju razdejana in vse pristanišče je v razvalinah. Japonske granate so opetovano zadele ruske vojne ladje. Vojaki so izmučeni in utrujeni in edino pogum generala Steslja jih bodri, da ne obupajo. Vkljub najljutejšim napadom niso mogli Japonci pri vsem svojem junaštvu zavzeti trdnjave. General Steselj se še lahko brani dlje časa in prav lahko je mogoče, da še baltiško brodovje pravočasno dospe pred Port Artur.

Kitajske ladje, ki so se vrstile iz Port Arturja, kamor so utihotapile večjo množino živil, zatrjujejo, da se Japonci v času od 26. oktobra do 3. novembra niso polastili niti enega glavnega notranjega fora, marveč se nahajajo brez izjeme vse pozicije, ki so jih v tem času osvojili, zunaj okrožja notranjih utrdb. V zadnjih dneh se je spravila v Port Artur velika množina provijanta. Ne samo kitajskim džunkam, marveč celo parnikom evropskih parobrodskih družb se je posrečilo dospeti v luko. Število poškodovanih japonskih ladij je zelo veliko. Na ladjah se nahaja veliko število bolnikov.

Vesti o ruskih vojnih ladjah v pristanišču so zelo nejasne in si večinoma nasprotujejo. Preje se je že opetovano naglašalo, da so se že skoro vse vojne ladje potopile v luki, sedaj se pa z vso resnostjo in gotovostjo zatrjuje, da namerava portarturško brodovje v kratkem zopet vdreti iz pristanišča.

Junaštvo generala Steslja je napravilo silen vtis na angleško časopisje. „Daily Telegraph“ slavi n. pr. Steslja kot enega izmed največjih junakov, kar jih pozna zgodovina, in naglašja, da je general Steselj takšen vojnič, katerega ljubi in se mu v globokem spoštovanju klanja ne samo vsak Anglež vojaškega stanu, marveč ves narod angleški!

Vesti iz Vladivostoka. Po poročilih iz Čifua je tjakaj iz Vladivostoka po petdnevni vožnji dospel parnik „Tunguz“. Kapitan tega parnika pripoveduje: Za obrambo Vladivostoka so Rusi zgradili že več milj pred mestom močne utrdbe, ki so tem silnejše, čim bližje so mestu. Vladivostok je bogato preskrbljen z živili, streljivom in topovi. V pristan dohajajo vsak dan z blagom obloženi parniki. Evropejci se čutijo v mestu popolnoma varne in ga nečejo zapustiti. Za Japonce bo Vladivostok, ako ga napadejo, drugi Port Artur. Admiral Skridlov je dobil po železnici več podmorskih čolnov. Posadka v Vladivostoku je prepričana, da Japonci še to zimo ne napadejo mesta.

Kitajci beže. Ruska brzojavna agentura poroča iz Mukdena, da je tjakaj dospelo 30.000 Kitajcev, ki so radi japonskih nasilstev zapustili svoje domače vasi. Vsa sela v okrožju japonskih vojnih operacij so popolnoma opustošena. Število japonskih dezertirjev narašča; pritožujejo se, da so izpostavljeni mrazu in gladi. Japonci ne plačujejo za škodo, ki jo povzroča njihova armada,

ničesar. Rusi pa so sestavili posebno komisijo, ki poravnava vsako škodo, ki jo napravi armada.

Baltiško brodovje. Parnik „Jaroslav“ ruske prostovoljne mornarice s premogom in vodo za baltiško brodovje na krovu je v nedeljo preplul Dardanele. Njemu sledi tekom 10 dni še več drugih ladij. Baltiško brodovje pluje proti vzhodu. Oklopnice plujejo v oddelkih mimo južne Afrike.

Japonsko posojilo. — Londonskemu „Standardu“ poročajo 8. t. m. iz Tokia: Dne 7. t. m. je bila sklenjena nova subskripcija na japonsko vojno posojilo.

Dalmatinci za Rusijo. Iz Splita poročajo 8. t. m., da se je ondi osnovalo društvo slovanskih domoljubov, ki naj bi v slučaju vojske med Angleškimi in Rusijo pregovorilo razne pomorščake, kapitane in posestnike ladij, da stopijo v zvezo z rusko vlado, da se takoj oboroži množica ladij in jadernic, ki ima nalogo napasti vsako angleško ladjo, ki bi hotela pomagati Japoncem. Pomoč so obljubili tudi grški patrijotje in pomorščaki.

Iz Peterburga poročajo 8. t. m., da prinaša „Rus“ opis vožnje baltiškega brodovja ter dogodkov pri Hullu. Natančno je bilo videti v luči obliko torpedovk. Dopisnik poroča tudi nadalje, da se je v španskih vodah 26. oktobra približalo ponoči brodovju troje torpedovk, ki so pa takoj izginile, ko so jih odkrili metalci svetlobe. „Novoje Vremja“ ostro piše proti spremljajočim angleškim ladjam. S tem se vznemirjajo le ruski pomorščaki.

Admiral Togo je že izbral one ladje, ki bodo nastopile proti baltiskemu brodovju. Določil je posebno male čolne, ki bodo sicer oboroženi, toda imeli izključno nalogo, polagati pred brodovje mine.

Črnomorsko brodovje. Iz Londona 9. t. m. senzacionalna vest, da se pripravljajo rusko črnomorsko brodovje za boj ter bode v nekaj dneh plulo skozi Dardanele, da se združi z baltiskim brodovjem ter z njim skupno odjadra proti vzhodu. Rusi so skrivaj napravili na Kreti celo zalogo streliva in promoga, da preskrbe baltiško brodovje z materialijami. Angleži bodo — pravi londonsko poročilo — vse storili, da preprečijo brodovju prehod skozi Dardanele in združitev z baltiskim brodovjem.

Dunaj, 10. nov. Iz Pariza prihaja poročilo, da je japonski cesar čestital generalu Nogiju, ki oblega Port Artur. Govori se o novih poganjanjih med Rusi in Japonci, da se uda portarturška posadka.

Peterburg, 10. nov. Ruski car je poslal baltiskemu brodovju brzojavko: „Z duhom sem pri vas in pri svoji hrabri eskadri. V ostalem vas zagotavljam, da bo nespornost (z Anglijo) kmalu odstranjeno. Vsa Rusija gleda na vas s trdnim zaupanjem Nikolaj“.

Berolin, 10. nov. Višji ruski častnik generalnega štaba je izjavil, da položaj v Port Arturju ni tako obupen, kot poročajo Angleži. Japonci še nimajo nobenega ruskega fora, temveč le nekaj manjvrednih utrdb.

London, 10. nov. Iz Siumintina se poroča, da je 10 milj južno od Mukdena vroča bitka. Levo rusko krilo je doseglo velike uspehe. Dve novi diviziji sta došli Kuropatkinnu, ki je pomnožil čete ob reki Saho.

Peterburg, 10. nov. V Kažanu so pokrstili sto japonskih jetnikov, ki prestopajo v pravoslavje.

Čifu, 10. nov. Danes je zopet došla sem neka džunka in prinesla novih poročil iz Port Arturja. Japonci zavzemajo neki takšno stališče, da pade z gotovostjo trdnjava. Pri zadnjih bojih so padli na utrdbah skoraj vsi ruski branitelji. Hrabrost Rusov je neverjetna; nek ruski zastavonoša je ubil prej 11 sovražnikov, predno je sam padel.

Listnica upravnistva.

Gospod, ki je inseriral pod inseratno številko 473 naj nam blagovoli naznaniti natančno svoj naslov ali pa naj pride sam iskat pisma, katera ima v upravnistvu na razpolago

Učenec

(492) 1

iz dobre hiše se sprejme v uk pod ugodnimi pogoji pri **Jos. Steiner, sedlarju v Žalcu.**

Služba občinskega tajnika,

ki bi hkrati opravljal tudi službo občinskega redarja, se odda s 1. prosincem 1905 v občini Dol (1000 prebivalcev). Dohodki: plača 960 K, službena obleka, prosto stanovanje (obstoječe iz 2 sob, kuhinje, shrambe in kleti v novi občinski hiši) ter zelenjadni vrt.

Zahteva se v prvi vrsti temeljito znanje slovenščine v govoru in pisavi, v drugi še le nemščine.

Pismene prošnje s kratkim opisom življenjskih razmer in dosedanje uporabe je poslati do 1. grudnia 1904 — županstvu na Dolu (Hrastnik). — kjer se dobe na željo natančnejša pojasnila.

(477) 3—3

Peklar, župan.

Proda se

prostovoljno na spodnjem Štajerskem se nahajajoča, dobro idoča, čez 70 let stara **usnjarija** z zalogo blaga vred; k isti spadajoča poslopja so močno zidana in dobro ohranjena; krog odjemalcev je velik; usnjarija je od železnice in pošte oddaljena 5 minut, leži pri farni cerkvi in blizu šole, z usnjarijo je tudi združena prodaja drobnega špecerijskega blaga.

Naslov pove upravnistvo Domovine.

(487) 5-2

(491) 3-1

Trgovski pomočnik

izurjen v trgovini manufakturnega in mešanega blaga s prav dobrimi spričevali, želi takoj službe.

Naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

Spretna prodajalka

se išče za špecerijsko trgovino. Biti mora inteligentna ter popolnoma izvežbana v špecerijski stroki ter zmožna slovenščine in nemščine v besedi in pisavi.

(495) 1

Mesečna plača s hrano in stanovanjem 30—40 kron.

Ponudbe s fotografijo ter spričevali naj se pošiljajo tvrdki: **Karol Planinšek, Ljubljana.**

Vožnje karte in tovarni listi v

Ameriko

Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v **Novi York** in **Filadelfijo**.

Koncesijovana od visoke c. kr. vlade.

Pojasnila daje **Red Star Linie**, Dunaj IV., Wienergürtel 20 ali pa **Resman Ivan**, glavni zastopnik v Ljubljani, Kolodv. ulica št. 41, druga hiša na levo.

(486) 4-1

Učenec

se sprejme

v **livarno zvonov in kovine**

pri tvrdki **J. Frisch & E. Szabó.**

Glockengiesserei, Gradec

----- Griesplatz 10. -----

Zvezna knjigoveznica

v Celju

Schillerjeva ulica št. 3

se priporoča

prečastiti duhovščini, slav. župnijskim in občinskim uradom, posojilnicam, šolskim svetom in p. n. občinstvu za vsa v svojo stroko spadajoča dela kakor vezanje raznih liturgičnih in drugih knjig, zapisnikov, molitvenikov; v izdelovanje fascikljev, map itd. — Sprejemajo se tudi vsakovrstna galanterijska dela.

Ker je opremljena z najnovejšimi in najmodernejšimi stroji, okraski in drugim orodjem, izvršuje vsa dela kar najhitreje, ceno in solidno.

Vse pošiljkatve in naročila je naslavljalati le: **„Zvezna knjigoveznica“ v Celju.**

— Največja in najraznovrstnejša zaloga. —

Prva narodna, najcenejša in največja trgovina z urami, zlatnino, srebrnino in optičnimi predmeti v „Narodnem domu“ v Celju

Pozor! — Znižane cene. — Pozor!

Pozor! — Znižane cene. — Pozor!

RAFAEL SAMIČ, urar

Bogato ilustrovane cenike razpošiljam na zahtevo brezplačno in poštne prosto. Vsa v mojo stroko spadajoča dela, popravila itd. izvršujejo se točno in ceno. Za delo jamčim.

Postrežba točna in poštena.

(493) — 1

Dr. univ. med.

Jernej Demšar

se je po dveletni špecijski izobrazbi na dunajski občni bolnici (na oddelkih prof. Richla, Neumanna in Langa) in na polikliniki (na oddelku prof. pl. Frischa) povrnil ter prične **začetkom novembra** ordinirati

za kožne in spolne bolezni in za kosmetiko.

LJUBLJANA, Prešernove ulice, Mestna hranilnica, II. nadstropje.

(461) 2

Vizitnice priporoča „Zvezna tiskarna“.

Peči, štedilnike

kakor vse zraven spadajoče dele in priprave, raznovrstno kuhinjsko opremo „**Merkurju**“ dobite po najnižjih cenah pri trgovini z železnino **P. Majdič, Celje.**

Slamoreznice

in drugi **poljedelski stroji** v bogati izbi. **Kotli** za kuhanje žganja. Najboljše umetno gnojilo

Tomaževa žlindra in kajnit.

Navodila zastoj.

Navodila zastoj.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu, zlasti gg. trgovcem vjudno naznanjam, da odslej izdelujem tudi vsake vrste

tehtnice (Vage)

in jih sprejemam v popravilo. — Potrudil se bom, da zadovoljim vsem zahtevam v polni meri. — Priporočam se v obilno naročbo.

I. REBEK, stavbeni in umetni ključar
(465) Celje, Poljske ulice št. 14. 5—5

Oznanilo.

40.000 I^a požlahtnjenih ameriških trt Riparia Portalis

in sicer: Šipon (Mosler) Zelenič (Sylvaner) laški Rilček (Welsch Riesling) beli Burgundec, in Muskateler, zajamčeno dotične vrste, izbrani najboljše zaraščeni cepiči in zelo močno ukoreninjeno trsje po 20 kron stotino trsov.

21.000 istih vrst trsja II. razreda, vendar poljne kakovosti, po 10 kron stotina.

50.000 ključkov Riparia Portalis po 16 kron tisoč komadov.

Ponuja: Ivan Kočevar posestnik v Središču, (Polstran.)

Pristnega Ljutomerčana novega in starine ponuja isti.

Zaboji in vožnja k železnici se naročilec ne računi. (483) 5—3

Lepo posestvo

25 minut od Celja ob okrajni cesti savinji in progi južne žel. ležeče meri 34 oralo in sicer 18 or. njiv in z žlahtnim drevjem zasajenimi travniki, 16 or. gozda, hiša obstoječa z 3 sob., 2 kuhinj, kleti itd. kozolec, živinski hlevi in druga gospodarska poslopja vse v najboljšem stanju se pod ugodnimi pogoji proda. (483) 3—3

Natančneje pod „D 26“, poste restante Celje.

Izurjena prodajalka

galanterijske ali papirnate stroke, z dobrimi spričevali, zmožna slovenskega in nemškega jezika se sprejme takoj ali pozneje. Lastnoročno pisane ponudbe s spričevali naj se pošljejo pod „Prodajalka“ na upravništvo tega lista. (474) 3—3

Gostilniška obrt se odda

v „Narodnem domu“ v Radečah

v najem ali pa na račun

pod jako ugodnimi pogoji z 6. decembrom 1904.

Obrniti se je do načelstva „Okrajne posojilnice v Radečah“. (479) 3—2

„Južnoštajerska hranilnica“

v Celju, „Narodni dom“

za katero jamčijo okraji: Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje pri Jelšah in Vransko za popolno varnost vlog in za njihovo po pravilih določeno obrestovanje do neomejene visokosti, ima sedaj hranilnih vlog čez

štiri milijone kron.

Hranilnica posluje s strankami vsak **torek** in **petek** dopoldne, za druga opravila pa je uradnica odprta **vsak dan** ob navadnih urah.

Hranilne vloge obrestuje po **4%** in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje

rentni davek hranilnica sama

in ga ne odtegne vlagatelj, tako da dobe isti popolnoma nad **4%** obresti.

Izposojuje pa od dne **1. prosinca 1905** na zemljiško varnost

po 4³/₄% odstotkov

občinam in korporacijam navedenih petih okrajev po po **4¹/₂%** obresti.

(443) 3

Hotel „Balkan“-Trst

Piazza dela Caserma (Narodni Dom)

(449)

10—5

3 minute od južn. kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremljenimi sobami.

Restavracija — Dunajska kuhinja — Kavarua

— Za goste hotela posebna restavracija v I. nadstropju. —

Dvigalo.

Električna razsvetljava.

Kopališča.

— Shajališče tujcev. —

Postrežba točna
in solidna!

Cene nizke!

(441) 6 Kdor želi biti postrežen z dobrim blagom po solidnih cenah, naj se obrne na že dolgo obstoječo znano tvrdko

Josip Hočevvar

Kolodvorska ul. 5 **Celje** Kolodvorska ul. 5

katera izdeluje vsakovrstne obleke
— po najnovejšem kroju. —

Velika zaloga tu- in inozemskega blaga.

Bogata izber narejenih oblek za gospode, dečke in otroke, kakor
— tudi najfinejših —

zimskih sukenj, ulstrov, pelerin in havelokov.

Postrežba točna
in solidna!

Cene nizke!

Zvezna tiskarna

Schillerjeve ulice št. 3 **CELJE** Schillerjeve ulice št. 3

Priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slavnemu občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. — Ker je bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraski ter opremljena z motornim, oziroma električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini in v — kratkem času okusno in ceno. —

V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne **diplome**. Dalje: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brešurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spovedne listke, razglednice hranilne in združne knjižice ter sploh vse v tiskarske stroke spadajoče stvari. —